

Redactioneel

‘Religie en samenleving zijn één geheel’ was de kop van het persbericht dat berichtte van een toespraak van minister Hirsch Ballin. Hij sprak eind oktober op een bijeenkomst waar twee voor godsdienstsociologen relevante gebeurtenissen plaatsvonden. Ten eerste werd op de bijeenkomst het Kenniscentrum Religie en Samenleving gepresenteerd. Dit centrum wil politici, beleidsmakers en journalisten informeren over de rol, plaats en betekenis van religie in de Nederlandse samenleving, en daarover ook adviseren. Ten tweede werd op deze bijeenkomst het *Handboek religie in Nederland* gepresenteerd (uitg. Meinema). Aan dit handboek werkten vele collega’s uit het veld mee. Na een algemeen inleidend deel over de ontwikkeling van religie in Nederland worden verschillende religies en religieuze stromingen voorgesteld. In het laatste deel komen vervolgens verschillende thema’s aan bod, zoals vrouwen, onderwijs en gezondheidszorg. Het is een update van een soortgelijk handboek uit 1992, en staat nu uitdrukkelijk in het kader van beleidsadvies en informatie voor een breed publiek.

De doelen van dit tijdschrift lopen parallel met die van het kenniscentrum. We hopen dan ook dat de bijdragen in dit nummer een bijdrage leveren aan het publiek debat en het publiek informeren, op wetenschappelijk niveau. De eerste bijdrage is van journalist en publicist Herman Vuijsje. Hij was gevraagd voor de werkgroep godsdienstsociologie te spreken over zijn boek *Tot hier heeft de Heer ons geholpen* (over veranderende godsbeelden en moraal), maar hij nam de gelegenheid te baat om vanuit zijn visie, als geschoold socioloog en relatieve buitenstaander bij het (godsdienst-)sociologisch debat, kritiek te geven op de omgang binnen ons vak met moderne vormen van religie. Zijn lezing, die bewerkt is tot een essay, vond de redactie waardevol genoeg om opgenomen te worden in dit blad – en de redactie hoopt op een weerwoord! De tweede bijdrage is van Egbert Harmsen, die schrijft over bekering naar de Islam. Hij probeert de algemene literatuur over bekering te combineren met de resultaten van het empirisch onderzoek dat hijzelf en zijn studenten hebben uitgevoerd. Bovendien evalueert hij de betekenis van de bekering voor de nieuwe plaats die de Islam in de westerse samenleving krijgt, mede doordat West-Europeanen zich tot deze godsdienst wenden. De derde bijdrage is van de hand van Leon Derckx. Hij promoveerde twee jaar geleden op een proefschrift over de hoofdzonden en hun relatie tot de huidige cultuur. In zijn huidige bijdrage werkt hij dit onderzoek op een aantal punten nader uit.

De boekrecensies, waarbij de redactie probeert altijd zo actueel mogelijk te zijn, sluiten dit nummer af.

Verder wil de redactie op deze plaats alvast een vooraankondiging doen van het jaarlijkse publiekssymposium, dat zij in samenwerking met de Vlaams-Nederlandse werkgroep godsdienstsociologie organiseert. Het zal volgend jaar plaatsvinden op 15 mei 2009, aan de Vrije Universiteit te Amsterdam. De partner is dan het *VU-institute for the study of religion* (VISOR), dat vorig jaar is opgericht. Het thema zal zijn 'religie in een liberale democratie'. Als hoofdsprekers zijn twee VU-hoogleraren aangezocht: prof. Fred van Lieburg, specialist op het gebied van de bevindelijk gereformeerden, en prof. Thijl Sunier, hoogleraar 'Islam en Europa'. In de middagsessies zal in ieder geval een aantal VISOR-projecten voorgesteld worden, waarbij er ook gelegenheid zal zijn voor presentaties van onderzoekers van andere universiteiten. Nadere informatie volgt in het voorjaar.

En tenslotte: religie en samenleving zijn misschien niet één geheel, zoals de minister suggereerde. Beide beïnvloeden elkaar, positief en negatief, maar gelukkig kunnen we de beide velden tenminste analytisch scheiden. Zouden religie en samenleving helemaal samenvallen, dan zou de godsdienstsociologie brodeloos zijn, viel er niets meer te onderzoeken, en dus ook niets over te schrijven, en zou dit tijdschrift haar functie verliezen. Het &-teken staat niet voor niets in onze titel.